

# Aniela Piorunowa

---

## "Pani na Puławach. Opowieść o Izabeli z Flemmingów Czartoryskiej", Gabriela Pauszer-Klonowska, Warszawa 1978 : [recenzja]

---

Biuletyn Polonistyczny 22/1 (71), 207

---

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ PARNICKI Teodor: Szkice literackie. Wstęp: Z. Lichniak.  
Warszawa 1978, PAX, ss. LXXIV + 221, zł 80,-

Na tom składa się zbiór szkiców zgrupowanych w dwa odrębne działy: pierwszy - to próba własnej oceny i interpretacji literatury rosyjskiej (m.in. Bunina, akmeistów, Puszkina i Szołochowa), drugi - to uwagi i rozważania o polskiej powieści historycznej (m.in. Sienkiewicz, Z. Kossak, Malewska). Poszczególne rozprawy wiąże w całość - obok problemu historii - "humanizm katolicki". Tym też tłumaczyć można zamykający tom "Dwugłos o Jerzym Andrzejewskim". Książkę poprzedza rozprawa krytycznoliteracka Z. Lichniaka "W stronę Parnickiego".

BP/71/61

J. B.

---

/II/ PAUSZER-KLONOWSKA Gabriela: Pani na Puławach. Opowieść o Izabeli z Flemmingów Czartoryskiej. Warszawa 1978, Czyt., ss. 414, zł 48,-

Izabela z Flemmingów Czartoryska, jedna z najciekawszych postaci kobiecych XVIII stulecia, typowa przedstawicielka wieku Oświecenia, kobieta obdarzona wybitnym intelektem i niebywałą energią: twórczyni słynnego letniego ogrodu Powązki w Warszawie, założycielka pierwszego w Polsce muzeum (w Puławach) i pierwszej na Lubelszczyźnie męskiej szkoły elementarnej, autorka pierwszej popularnej historii Polski dla ludu ("Pielgrzym w Dobromilu"), nie jest jedyną bohaterką "opowieści". Opisując rok po roku jej życie (1746-1835), ukazuje autorka obok niej - w oparciu o bogate źródła naukowe - innych interesujących ludzi epoki, przede wszystkim jej męża i dzieci - przedstawicieli słynnej "Familii" Czartoryskich.

BP/71/62

A. P.